

РЕЦЕНЗИЯ

От: *проф. д. ик. н. Виржиния Иванова Желязкова*
ВУ / научна организация: ВУЗФ - София
Научна специалност: Финанси, парично обращение, кредит и застраховка

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност “Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (Финансов контрол)” в УНСС.

Автор на дисертационния труд: Мария Руменова Балтаджиева
Тема на дисертационния труд: „Оценка на приложението на диагностичен модел за контрол на приходите в предприятието в зависимост от неговите организационни характеристики“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно №851 от 05.04.2022 на Ректора на УНСС.

1. Общо описание на представените материали

Дисертант Мария Балтаджиева се е обучавала по докторска програма към „Финансов контрол“ във Финансово-счетоводен факултет на УНСС по научна специалност “Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (Финансов контрол)” съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС № 508/17/03/2016. Обучението е осъществено в *задочна* форма през периода 2016-2022 г.

Със заповед №851 от 05.04.2022 на Ректора на Университет за национално и световно стопанство – гр. София съм определена за член на научното жури по процедура за защита на дисертационния труд на дисертант Балтаджиева за присъждане на ОНС „доктор“.

За целите на процедурата, дисертантът е предала за информация и рецензиране следните материали:

- автобиография;
- дисертационен труд;
- автореферат;
- справка за изпълнение на националните минимални изисквания, заложи в ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане;
- справка за научните приноси на дисертанта;
- списък на публикациите по темата на дисертационния труд.

2. Кратки биографични данни за кандидата

Мария Балтаджиева е родена в град Варна през 1990 г. Завършва ОКС „бакалавър“ по специалност „Международни икономически отношения“ и ОКС „магистър“ по специалност „Финансово право и финансов контрол“ в УНСС – София. Завършва програма по „Ръководство на стратегически проекти“ към бизнес училището „Саид“ към Оксфордския университет.

От 2014 година дисертант Балтаджиева работи в областта на Business Intelligence като се развива от анализатор до мениджър в ИТ компания. Богатият практически опит, който има, допринася за задълбочаването на аналитичните ѝ умения и за разработването на докторската ѝ дисертация.

3. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният за разглеждане дисертационен труд е в обем от 200 страници. В съдържателно отношение работата се състои от увод, четири глави, заключение и приложения. Списъкът с използваната литература наброява общо 111 източника, което говори за добрата осведоменост на кандидата дисертант Балтаджијева по темата на дисертационния ѝ труд.

Отделните глави са разпределени относително равномерно, като се отчита конкретиката на тематиката, която разглеждат. С цел илюстрация на анализа в рамките на дисертационния труд уместно са поместени общо 24 броя фигури и 21 броя таблици. В увода са формулирани тезата на труда, целта и произтичащите от нея задачи така, както са дефинирани от автора.

Първата глава е посветена на теорията в областта на диагностиката в организацията и това как тя се прилага в областта на управленския контрол. Обект на втората глава е контролингът над приходната част в организацията като основна управленска функция. Във фокуса на третата глава продължава да бъде контролингът над приходите на организациите, но вече при разглеждане на отделните му основни елементи. Четвъртата, последна глава на дисертационния труд, е посветен на анализа на резултатите от емпирично изследване, което докторантът извършва с цел в крайна сметка да идентифицира начини за подобряване на контролинга в организациите. В заключението са представени в систематизиран вид основните изводи от аналитичната работа в рамките на труда.

4. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Дисертант Балтаджијетва разглежда един основен въпрос за всяка организация – контролингът над приходите – от теоретична и от практическа гледна точка и търси идентифицирането на максимално

широко приложими начини той да бъде усъвършенстван. Използваната методология е смесена – от областта както на количествения, така и на качествения анализ. Анализирани са основни теоретични постановки от областта на контролинга, тяхното развитие и приложението им в практиката. Интересни са изводите от проведения корелационен анализ за установяване на ролята на бюрократизацията от една страна, и свободата, от друга, върху процеса на вземане на решение в организацията.

Към момента на изготвянето на становището по настоящата процедура няма информация за плагиатство в трудовете на дисертант Балтаджиева. Резултатите, представени в дисертацията са нейно дело.

5. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Дисертантът е представила справка за общо 5 направления на научните и научно-приложните приноси в труда си. Приносите са предимно от приложен характер – в изясняването на някои теоретични постановки от областта на контролинга в контекста на практиката, в дефиниране на най-важните елементи на диагностиката на контролинга на приходите на организациите, в идентифициране на връзките между тях и как взаимодействието им се отразява върху реализирането на приходите на организациите, в открояването на значението на диагностичните модели за това на практика колко е ефективен контролингът в организацията за постигане на целите за приходите.

6. Оценка на публикациите по дисертацията

Дисертант Балтаджиева е автор на три самостоятелни научни публикации по темата на дисертационния си труд, две от които в колективни монографични токове, и една – в сборник материали от

научна конференция, проведена в УОБ на УНСС - с. Равда на 10-12.10.2019, издания на УНСС.

Публикациите са достатъчни по брой и вид за изпълнение на национаните минимални изисквания за придобиване на ОНС „доктор“, заложи в ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане.

7. Оценка на автореферата

Авторефератът като цяло е съставен според възприетите академични правила и отразява основните моменти в дисертационния труд.

8. Критични бележки, препоръки и въпроси

Всеки научен труд подлежи на усъвършенстване. Бих препоръчала по-кратки увод и заключение на дисертационния труд – в рамките на до 5 страници, обединяване на втора (44 страници) и трета глава (28 страници) и минимизиране на описателните абзаци в тези части, така че обемът да стане между 40 и 50 страници – съпоставим с този на първата и последната глава. Това би направило цялото изложение по-компактно и по-целенасочено.

9. Заключение

В заключение гласувам „ЗА“ присъждането на ОНС „доктор“ на Мария Руменова Балтаджиева.

Дата: 3 май 2022 г.

Гр. София

Подпис: (п)

проф. д. ик. н. Виржиния Желязкова